

Der er i øjeblikket forhandlinger om et nyt regeringsgrundlag. Mette Frederiksen vil lave reformer, der øger arbejdsudbuddet. I debatten har der været nævnt et ønske om at øge arbejdsudbuddet med 50.000 gennem nye reformer. Det har fx Radikale og DI peget på.

- Dette notat oplister en lang række gennemregnede reformer, som kan tilføjes et regeringsgrundlag. Samlet set giver reformerne et øget arbejdsudbud på ca. 130.000 personer, mens BNP øges med ca. 160 mia. kr. jf. tabellen. Forslagene er gennemregnet af Finansministeriet.
- Samtidig viser notatet også, hvordan politikerne gennem udvalgte reformer kan øge arbejdsudbuddet med 50.000 personer. Det kan fx ske gennem reformer af SU og dimittend-dagpenge, kortere studietid på kandidatdelen, afskaffelse af efterløn, 3 måneders højere pensionsalder samt gennem en forhøjelse af beskæftigelsesfradraget og højere topskattegrænse.

Reformer der øger velstand og beskæftigelse, effekt i 2030

	Beskæftigelse	BNP, mia. kr.
Arbejdsmarkedsreformer		
Arne-pension afskaffes	8.000	8,9
Efterløn udfases frem mod 2030	18.000	17,0
1 års højere folkepensionsalder	31.000	36,0
SU reduceres med 20 pct., 6. SU-år afskaffes samt lån på kandidaten	7.600	5,8
Reduktion af dimittend-sats fra 9.500 til 6.400 kr. (SU-niveau)	3.350	2,8
Afskaf forhøjede dagpenge de første 3 måneder som ledig	750	0,8
Reduktion af dagpenge med 10 pct.	12.900	9,9
Kontanthjælp for 30-64 årige nedsættes til ungeniveau	4.000	2,7
Kontanthjælp: Aktivitetstillæg for unge fjernes	350	0,2
Mindreregulering af indkomstoverførsler i 2024-30 (0,75 pct. årligt)	10.900	8,8
Afskaffelse af seniorjobordning	400	0,3
Skattereformer		
Afskaffelse af topskat	10.100	15,8
Afskaffelse af registreringsafgift	5.900	4,9
Afskaffelse af loft over beskæftigelsesfradrag	6.400	7,1
Selskabsskat nedsættes fra 22 pct. til 12 pct.	2.500	26,4
Flad kapitalsskat på 25 pct.	3.300	4,2
Afskaffelse af modregning (lavere marginalsat)		
Børnecheck - afskaffelse af indkomstaftapning for indkomster over ca. 800.000 kr.	100	0,2
Deregulering		
Liberalisering af planloven (hypermarkeder tillades)	0	1,0
Uddannelse		
Afkortning af en række kandidatuddannelser fra 2 til 1 år	6.100	6,8
Samlet effekt	131.650	159,7

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, vismændene, Dagpengekommissionen samt CEPOS-beregninger

Der er i øjeblikket forhandlinger om et nyt regeringsgrundlag. I den forbindelse har Mette Frederiksen haft fokus på at en ny regering skal lave reformer, der øger arbejdsudbuddet.

I debatten har der været nævnt et ønske om at øge arbejdsudbuddet med 50.000 gennem nye reformer. Det har fx Radikale og DI peget på.

Herunder er oplistet en lang række gennemregnede reformer, som kan tilføjes et regeringsgrundlag. Samlet set giver reformerne et øget arbejdsudbud på ca. 130.000 personer, mens BNP øges med ca. 160 mia. kr. jf. tabel 1. Forslagene er gennemregnet af Finansministeriet.

Tabel 1
Reformer der øger velstand og beskæftigelse, effekt i 2030

	Beskæftigelse	BNP, mia. kr.
Arbejdsmarkedsreformer		
Arne-pension afskaffes	8.000	8,9
Efterløn udfases frem mod 2030	18.000	17,0
1 års højere folkepensionsalder	31.000	36,0
SU reduceres med 20 pct., 6. SU-år afskaffes samt lån på kandidaten	7.600	5,8
Reduktion af dimittend-sats fra 9.500 til 6.400 kr. (SU-niveau)	3.350	2,8
Afskaf forhøjede dagpenge de første 3 måneder som ledig	750	0,8
Reduktion af dagpenge med 10 pct.	12.900	9,9
Kontanthjælp for 30-64 årige nedsættes til ungeniveau	4.000	2,7
Kontanthjælp: Aktivitetstillæg for unge fjernes	350	0,2
Mindre regulering af indkomstoverførsler i 2024-30 (0,75 pct. årligt)	10.900	8,8
Afskaffelse af seniorjobordning	400	0,3
Skattereformer		
Afskaffelse af topskat	10.100	15,8
Afskaffelse af registreringsafgift	5.900	4,9
Afskaffelse af loft over beskæftigelsesfradrag	6.400	7,1
Selskabsskat nedsættes fra 22 pct. til 12 pct.	2.500	26,4
Flad kapitalsskat på 25 pct.	3.300	4,2
Afskaffelse af modregning (lavere marginalsskat)		
Børnecheck - afskaffelse af indkomstaftapning for indkomster over ca. 800.000 kr.	100	0,2
Deregulering		
Liberalisering af planloven (hypermarkeder tillades)	0	1,0
Uddannelse		
Afkortning af en række kandidatuddannelser fra 2 til 1 år	6.100	6,8
Samlet effekt	131.650	159,7

Anm.: Effekten af stop for tilgang til efterløn er angivet under forudsætning af at Arne-pension opretholdes. Effekten er større, hvis Arne-pension samtidig afskaffes.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, vismændene, Dagpengekommissionen samt CEPOS-beregninger

Hvilke reformer kan øge beskæftigelsen med 50.000?

Hvis man vil nå 50.000 i øget arbejdsudbud gennem nye reformer, kan der findes inspiration i nedenstående tabel 2.

Et oplagt sted at gennemføre reformer er for de unge, hvor beskæftigelsesgraden for de 25-34 årige er helt nede på en 25. plads ud af 38 OECD-lande. Hvis man vil øge beskæftigelsesgraden blandt unge er der primært tre håndtag man kan dreje på, nemlig SU, dimittend-dagpenge og kortere studietid på universitetet.

Tabel 2

Udvalgte reformer, som løfter arbejdsudbuddet med 50.000 personer, effekt i 2030

	Beskæftigelse	BNP, mia. kr.	Offentlige finanser, mia. kr.
SU reduceres med 20 pct., 6. SU-år afskaffes samt lån på kandidaten	7.600	5,8	5,0
Reduktion af dimittend-sats fra 9.500 til 6.400 kr. (SU-niveau)	3.350	2,8	1,1
Afkortning af en række kandidatuddannelser fra 2 til 1 år	6.100	6,8	2,0
Efterløn udfases frem mod 2030	18.000	17,0	8,0
Folkepensionsalder forhøjes med 3 måneder	7.800	9,0	2,7
Topskattegrænse forhøjes til 750.000 kr.	5.900	7,7	-4,0
Beskæftigelsesfradrag forhøjes med 5 point (20.300 kr.)	3.150	3,5	-8,8
Samlet effekt	51.900	52,6	6,0

Anm.: Der er ikke indregnet eventuelle effekter på produktiviteten i den opgjorte BNP-effekt. Det gælder både for forslag om højere topskattegrænse og forslaget om afkortning af kandidatuddannelser.

Kilde: Se tabel 1.

Nina Smith og Reformkommission har foreslået omlægning af SU på kandidaten til lån, hvilket er et oplagt tiltag, bl.a. fordi SU på kandidaten i høj grad går til personer med en pæn livsindkomst. Kombineres dette forslag med en reduktion af SU'en med 20 pct. og afskaffelse af det 6. SU-år, vil det øge beskæftigelsen med ca. 7.500 personer, bl.a. fordi nogle vil blive hurtigere færdig med studiet. Forslaget giver en besparelse på ca. 5 mia. kr.

Mette Frederiksen har allerede gennemført en reform af dimittend-dagpengene. Der er fortsat et pænt potentiale ved at reducere dimittend-dagpengene fra 9.500 kr. til 6.400 kr., hvilket svarer til SU-niveau. Det vil øge beskæftigelsen med knap 3.500 personer, fordi unge nyuddannede akademikere hurtigere vil finde et job. I dag har unge nyuddannede akademikere adgang til højere ydelser end ledige ufaglærte kontanthjælpsmodtagere. Forslaget giver en budgetforbedring på ca. 1 mia. kr.

Derudover kan de unges beskæftigelse også øges gennem S-regeringens forslag om bl.a. at afkorte en række kandidatuddannelser fra 2 til 1 år, så unge kommer hurtigere ud på arbejdsmarkedet. Forslaget er baseret på Reformkommissionens anbefalinger og øger beskæftigelsen med ca. 6.000 personer.

Der er også gode muligheder for at øge beskæftigelsen blandt seniorerne. Det mest oplagte ville være at afskaffe efterlønnen, særligt set i lyset af Arne-pensionen er blevet fredet af en række politikere. Nedslidning er ikke et kriterie for at få efterløn, og er man nedslidt, har man mulighed for at søge seniorpension eller førtidspension. En afskaffelse af efterlønnen vil øge beskæftigelsen med 18.000 personer i 2030 og vil forbedre de offentlige finanser med 8 mia. kr. i 2030.

Derudover kan man yderligere øge beskæftigelsen blandt seniorer ved at hæve folkepensionsalderen ekstraordinært med 3 måneder. Det vil øge beskæftigelsen med 8.000 og forbedre de offentlige finanser med knap 3 mia. kr.

Mette Frederiksen ville under valgkampen ikke afvise at hæve topskattegrænsen. Forhøjes topskattegrænsen med ca. 200.000 kr. til 750.000 kr., vil det øge arbejdsudbuddet med ca. 6.000 personer for et statsligt provenutab på 4 mia. kr.

En forhøjelse af beskæftigelsesfradraget er også oplagt, eftersom både S, V og K har lagt op til skattelettelse til lav- og mellemindkomster. Forhøjes beskæftigelsesfradraget for 9 mia. kr., vil det øge arbejdsudbuddet med 3.000 personer, samtidig med at en arbejderfamilie vil få en skattelettelse på 10.000 kr. årligt.

Med de skitserede reformer øges arbejdsudbuddet med ca. 50.000 personer, mens BNP øges med ca. 50 mia. kr. Den samlede pakke er overfinansieret med 6 mia. kr., som fx kan bruges på yderligere skattelettelse.